

Huvudman

Haninge kommun
haningekommun@haninge.se

Beslut

Datum 2026-02-09

Dnr SI 2024:5881

Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kvarnbäcksskolan i Haninge kommun.; nu fråga om uppföljning av beslut den 25 juni 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Kvarnbäcksskolan i Haninge kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande svenska som andraspråk, studiehandledning på modersmålet, extra studietid, garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar, anmälan om kränkande behandling och utredning av ordningsstörande beteende.

Skolinspektionen har den 25 november 2024 beslutat att tilldela Haninge kommun ett föreläggande att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande svenska som andraspråk, studiehandledning på modersmålet, extra studietid, garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar, anmälan om kränkande behandling och utredning av ordningsstörande beteende.

Haninge kommun har den 31 mars 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har den 6 -7 maj 2025 bl.a. genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn.

Skolinspektionen har den 25 juni 2025 beslutat att tilldela Haninge kommun ett föreläggande gällande att senast den 28 november 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister gällande svenska som andraspråk, extra studietid, garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar, anmälan om kränkande behandling och utredning av ordningsstörande beteende.

Haninge kommun har den 28 november 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har därefter efterfrågat och tagit emot en komplettering från huvudmannen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Haninge kommun har vidtagit åtgärder med anledning av föreläggandet.

Motivering av beslutet

Svenska som andraspråk

I beslut den 25 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att Haninge kommuns verksamhet vid Kvarnbäcksskolan inte fullt ut levde upp till författningarnas krav vad gäller svenska som andraspråk. Det framgick att rektorn inte fattade beslut om och gav inte de elever som bedömdes ha behov av det undervisning i svenska som andraspråk. Med anledning av detta visste inte heller lärarna vilka elever som skulle undervisas i svenska respektive svenska som andraspråk och gjorde istället egna bedömningar vilka elever som behövde undervisning i respektive ämne och utifrån respektive kursplan.

Av inkommen redovisning och kompletterande yttrande framgår att samtliga elever på skolan kartläggs genom ett stödmaterial av behöriga lärare i svenska som andraspråk i samråd med klassmentorer. Rektorn har fattat beslut om undervisning i svenska som andraspråk för samtliga elever där behov har konstaterats. Det anges vidare i huvudmannens redovisning att undervisningen organiseras utifrån elevernas behov och där elever med lågt andraspråksdrag undervisas i ordinarie klassrum och elever med stort andraspråksdrag undervisas i mindre grupp av behörig lärare i svenska som andraspråk. Enligt huvudmannens sammanställning har 51 elever på lågstadiet och 21 elever på mellanstadiet låga andraspråksdrag. De eleverna undervisas integrerat med de andra eleverna som undervisas i svenska i det ordinarie klassrummet av svenskaläraren. Vidare framgår av sammanställningen att 38 elever på lågstadiet och elva elever på mellanstadiet har tydliga anspråksdrag. Eleverna i årskurs 4 undervisas i mindre grupp två lektioner i veckan och eleverna i årskurs 5 och 6 undervisas tre lektioner i veckan. Eleverna i årskurs 1–3 undervisas från den 12 januari 2026 i mindre grupp fyra till fem lektioner i veckan. I huvudmannens yttrande anges vidare att 26 elever i mellanstadiet bedöms ha vissa andraspråksdrag och undervisas i övervägande del i klassrum. Under våren kommer läraren i svenska som andraspråk att följa upp de 26 eleverna.

Vidare anges i huvudmannens redovisning att lärarna i arbetslagen tillsammans med läraren i svenska som andraspråk har gått igenom stödmaterial och kursplanen för svenska som andraspråk. Undervisningen i svenska som andraspråk följs upp månadsvis och huvudmannen gör ansträngningar för att rekrytera lärare i svenska som andraspråk.

Rättslig reglering

För varje skolform ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen (1 kap. 11 § skollagen (2010:800)).

Undervisningen i grundskolan ska omfatta bland annat ämnena svenska eller svenska som andraspråk (10 kap. 4 § skollagen).

Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev (5 kap. 14 § skolförordningen [2011:185]).

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. Svenska som andraspråk får därutöver anordnas som språkval i grundskolan, eller inom ramen för skolans val (5 kap. 15 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I beslut den 25 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att Haninge kommuns verksamhet vid Kvarnbäcksskolan inte fullt ut levde upp till författningarnas krav vad gäller extra studietid. Det framgick att eleverna i årskurs 5 och 6 inte erbjöds två timmar extra studietid då elevernas lektioner till viss del var förlagda samtidigt som den extra studietiden.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår genom inlämnade klasscheman att eleverna i årskurs 4–6 nu erbjuds två timmar extra studietid efter skoldagens slut, en timme på måndagar och en timme på torsdagar. Mot bakgrund av att eleverna i årskurs 5 och 6 erbjuds extra studietid 40 respektive 50 minuter efter avslutad lektion ombads huvudmannen att svara på om alla elever ges möjlighet att delta i den planerade extra studietiden och om det finns elever som på grund av sin skolskjuts inte kan delta. I huvudmannens yttrande anges att alla elever ges

möjlighet att delta i den planerade extra studietiden och att skolskjutsen inte påverkar elevernas möjlighet att delta.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden (10 kap. 5 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 25 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att Haninge kommuns verksamhet vid Kvarnbäcksskolan inte fullt ut levde upp till författningarnas krav vad gäller garantin för tidiga stödinsatser för läsåret 2024/25. Utredningen visade att Kvarnbäcksskolan inte genomfört bedömningsstöden i årskurs 1 för läsåret 2024/25 på höstterminen utan att det i stället genomfördes på vårterminen. Vidare visade utredningen att den del av bedömningsstöden som ska genomföras under vårterminen inte har använts alls. Utifrån bedömningsstödet som genomfördes i januari 2025 gjordes det inte heller någon särskild bedömning med specialpedagogisk kompetens av de elever som fått en indikation på att de inte kommer att uppnå bedömningskriterierna och lärare hade inte heller planerat extra anpassningar för eleverna i samråd med specialpedagogisk kompetens.

Av huvudmannens redovisning och kompletterande yttrande framgår att speciallärare genomfört bedömningsstöden för eleverna i årskurs 1 under perioden 25 augusti till den 12 september 2025. Det framgår vidare att lärarna har den 18 september 2025 samrått med specialpedagogisk kompetens. I yttrandet anges att i samråden gick lärarna och specialläraren igenom resultaten delmoment för delmoment, gjorde en gemensam analys och fäste särskild vikt vid bland annat återkommande mönster, elevens strategier och arbetssätt och indikationer som tydligt signalerar behov av tidigare stödinsatser i svenska/svenska som andraspråk och matematik. Den särskilda bedömningen genomfördes av klasslärare och speciallärare tillsammans och dokumenterades i skolenhetens mall "Särskild

bedömning". I yttrandes anges vidare att därefter beslutades extra anpassningar för eleverna som också dokumenteras i samma dokument. Exempel på anpassningar som sattes in var riktad träning med speciallärare för elever som saknade bokstäver och för elever som inte visade tecken på att knäcka läskoden, med fokus på bokstäver och avkodning. Därefter genomfördes en uppföljande avstämning i november 2025 där lärare och speciallärare träffades igen för att följa upp effekten av de insatta extra anpassningarna, och vid behov komplettera/revidera den särskilda bedömningen samt diskutera fortsatt behov av stöd.

Huvudmannen har kommit in med en sammanställning av de nationella bedömningsstöden i årskurs 1. Av sammanställningen framgår vilka elever som fått en indikation på att de inte uppfyller kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Det framgår vidare vilka elever som anses vara i behov av en särskild bedömning.

Rättslig reglering

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i lågstadiet, om det utifrån användning av nationellt bedömningsstöd finns en indikation på att eleven inte kommer uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk eller matematik som ska uppfyllas i årskurs 1 och 3 (3 kap. 4 § skollagen).

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller göras en anmälan till rektorn om behov av utredning om särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Ansvarig lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning, planering av extra anpassning när det i lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och uppföljning enligt 3 kap. 4 b §. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

I slutet av lågstadiet i grundskolan ska det genomföras en uppföljning av extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs (3 kap. 4 b § skollagen).

Nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1. Bedömningsstöden ska stödja lärarnas bedömning av elevernas kunskaper (9 kap. 22 b § skolförordningen).

För varje elev i årskurs 1 ska läraren använda bedömningsstöden i ämnena svenska eller svenska som andraspråk och matematik vid

avstämningstillfällen under både höstterminen och vårterminen (3 och 5 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan. [SKOLFS 2016:66]).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 25 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att Haninge kommuns verksamhet vid Kvarnbäcksskolan inte fullt ut levde upp till författningarnas krav vad gäller att säkerställa att elever skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar. Vidare visade utredningen att lärarna inte kunde ge eleverna skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för undervisningen och att upp mot 18 elever behövde stöd i matematik och sju av dessa elever också behövde stöd i lästräning.

I huvudmannens redovisning och kompletterande yttrande anges att lärare och speciallärare dokumenterar samtliga elevers behov och vilka extra anpassningar de får i klassrummet. Huvudmannen har kommit in med en lista på vilka elever i F-klass till årskurs 6 som är i behov av extra anpassningar i matematik och extra lästräning under perioden 25 juni till den 28 november 2025. Av listan framgår vidare hur elevernas behov har tillgodosetts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Exempel på extra anpassningar i matematik är extra genomgångar, laborativt/praktiskt material, stöd i liten grupp tillsammans med lärare och extrastöd av lärare. Exempel på extra anpassningar i lästräning är liten läsgrupp och stöd av speciallärare.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 25 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att Haninge kommuns verksamhet vid Kvarnbäcksskolan inte fullt ut levde upp till författningarnas krav vad gäller anmälan om kränkande behandling. Vidare visade utredningen att lärare inte anmälde alla kränkningar till rektorn trots att de hade kännedom om att en elev ansett sig utsatt för kränkande behandling av en annan elev. Det framgick vidare att lärare skrev en anteckning i elevens akt i stället för att anmäla genom huvudmannens digitala system där personalen ska anmäla kränkningar.

I huvudmannens redovisning anges att Kvarnbäcksskolan har en ny rutin för anmälan om kränkande behandling. Rutinen har tagits fram och granskats av en skoljurist samt presenterats för personal vid tre tillfällen under höstterminen. Enligt den nya rutinen ska samtlig personal på skolan alltid anmäla om en elev anser sig bli utsatt för kränkande behandling. I rutinen anges även att personalen alltid ska anmäla kränkningar genom huvudmannens digitala system. I redovisningen anges också att personalen har fått anteckningsböcker för att snabbt kunna dokumentera i verksamheten, till exempel under raster.

I redovisningen anges vidare att det har skett en ökning av antalet kränkningsanmälningar under perioden 1 juni till den 28 november 2025 jämfört med samma period förra året. Av redovisningen framgår att 78 anmälningar om kränkande behandling har inkommit under perioden 1 juni till den 28 november 2025. Det framgår vidare vilken typ av kränkningar det är, var inom verksamheten kränkningarna har skett och vilka åtgärder som har satts in. Av de 78 anmälningarna framgår att runt 55,8 % är fysisk kränkning, 36,8 % verbalt/skriftligt och resterande kränkningar är till exempel hot om våld och sociala medier. Det framgår vidare att de flesta kränkningar skett på skolgården eller i klassrummet.

Skolinspektionen har också i samband med redovisningen tagit del av de tio senast upprättade kränkningsanmälningarna. Av kränkningsanmälningarna framgår att personal skyndsamt anmält efter att personal fått kännedom om att en elev har utsatts för kränkande behandling.

Rättslig reglering

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av ordningsstörande beteende**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I beslut den 25 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att Haninge kommuns verksamhet vid Kvarnbäcksskolan inte fullt ut levde upp till författningarnas krav vad gäller utredning av ordningsstörande beteende. Av beslutet framgick att rektorn inte hade startat en utredning för samtliga elever som uppvisade ordningsstörande beteende eller uppträtt olämpligt eller som har gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Det framgick vidare att rektorn hade kännedom om tio elever som upprepat stört ordningen i klassrummet och där inte någon form av utredning hade startats för de eleverna.

I huvudmannens redovisning och kompletterande yttrande anges att Kvarnbäcksskolan har under perioden 25 juni till den 28 november 2025 genomfört fyra utredningar om ordningsstörande beteende och att utredningarna fortfarande är pågående. Av de inlämnade utredningarna framgår orsakerna till att eleverna har utretts. Det framgår vidare att det är på grund av att eleverna vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt och att individuellt anpassade insatser har initierats för samtliga elever.

I begäran om komplettering ombads huvudmannen att svara på om de övriga sex eleverna, där utredning inte startats, fortfarande ansågs upprepat störa ordningen i klassrummet. I huvudmannens yttrande anges att de sex eleverna inte längre anses upprepat störa ordningen. I yttrandet anges vidare att en del av eleverna inte längre går kvar på skolan och att de

resterande eleverna som går kvar på skolan har lugnat ned sig och att deras ordningsstörande beteende har upphört.

Rättslig reglering

Om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Vidare ska rektorn, med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning om ordningsstörande beteende, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 9–10 §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Erica Underwood

Beslutsfattare
Signerat av: Erica Underwood

X Peter Sjöberg

Föredragande
Signerat av: Peter Sjöberg